

Repertoriul jurisprudenței

Cauza T-343/18

(publicare în extras)

**Token Corp.
împotriva
Comisiei Europene**

Hotărârea Tribunalului (Camera a noua extinsă) din 29 septembrie 2021

„Concurență – Înțelegeri – Piața condensatorilor electrolitici din aluminiu și din tantal – Decizie prin care se constată încălcarea articolului 101 TFUE și a articolului 53 din Acordul privind SEE – Coordonarea prețurilor pe întregul teritoriu al SEE – Comunicare privind obiecțiunile – Orientările din 2006 privind calcularea cuantumului amenzilor – Valoarea vânzărilor – Proporționalitate – Egalitate de tratament – Gravitatea încălcării – Circumstanțe atenuante”

1. *Concurență – Amenzi – Cuantum – Stabilire – Putere de apreciere a Comisiei – Control jurisdicțional – Competența de fond a instanței Uniunii – Întindere – Substituirea motivelor actului contestat*
(art. 101, 102, 261 și 263 TFUE; Regulamentul nr. 1/2003 al Consiliului, art. 31)

(a se vedea punctele 44-48)

2. *Concurență – Amenzi – Cuantum – Stabilire – Stabilirea cuantumului de bază – Stabilirea valorii vânzărilor – Cifra de afaceri globală a întreprinderii în cauză – Cifra de afaceri realizată cu marfa care face obiectul încălcării – Luarea în considerare respectivă – Limite – Stabilirea valorii vânzărilor realizate în raport direct sau indirect cu încălcarea*
[art. 101 și 102 TFUE; Regulamentul nr. 1/2003 al Consiliului, art. 23 alin. (2) și (3); Comunicarea 2006/C 210/02 a Comisiei, punctul 13]

(a se vedea punctele 58 și 59)

3. *Concurență – Amenzi – Cuantum – Stabilire – Stabilirea cuantumului de bază – Gravitatea încălcării – Criterii de apreciere – Marjă de apreciere rezervată Comisiei – Limite – Respectarea principiilor proporționalității și individualității pedepselor și sancțiunilor*
[art. 101 TFUE; Regulamentul nr. 1/2003 al Consiliului, art. 23 alin. (2) și (3); Comunicarea 2006/C 210/02 a Comisiei, punctul 13]

(a se vedea punctele 60-63, 65 și 66)

4. *Concurență – Procedură administrativă – Comunicare privind obiecțiunile – Caracter provizoriu – Obligația Comisiei de a explica în decizia finală diferențele care există între aceasta și aprecierile sale provizorii – Lipsă – Decizie finală prin care se constată o dată de încetare a încălcării diferită de cea reținută, cu titlu provizoriu, în stadiul comunicării privind obiecțiunile – Admisibilitate*
(art. 101 TFUE; Regulamentul nr. 1/2003 al Consiliului, art. 27)

(a se vedea punctele 81-85)

5. *Concurență – Amenzi – Cuantum – Stabilire – Stabilirea cuantumului de bază – Stabilirea valorii vânzării – An de referință – Ultimul an complet al încălcării – Utilizarea unor ani de referință diferiți pentru toate întreprinderile care au participat la încălcare – Utilizarea unei alte perioade de referință pentru o întreprindere care a încetat să vândă produsele cartelizate – Admisibilitate – Încălcarea principiului egalității de tratament – Lipsă*
[Regulamentul nr. 1/2003 al Consiliului, art. 23 alin. (3); Comunicarea 2006/C 210/02 a Comisiei, punctul 13]

(a se vedea punctele 101-104, 110-114, 116-119 și 120)

6. *Concurență – Amenzi – Cuantum – Stabilire – Stabilirea cuantumului de bază – Gravitatea încălcării – Luare în considerare a gravității participării unei întreprinderi la o încălcare, în scopul ajustării, iar nu al stabilirii cuantumului de bază – Admisibilitate*
[art. 101 TFUE; Regulamentul nr. 1/2003 al Consiliului, art. 23 alin. (3); Comunicarea 2006/C 210/02 a Comisiei, punctele 19-22]

(a se vedea punctele 131, 132, 138, 139 și 141)

7. *Concurență – Amenzi – Cuantum – Stabilire – Putere de apreciere a Comisiei – Control jurisdicțional – Competența de fond a instanței Uniunii – Întindere – Aplicarea orientărilor pentru calculul amenzilor – Excludere – Obligația de a respecta principiul egalității de tratament*
[art. 101 TFUE; Regulamentul nr. 1/2003 al Consiliului, art. 31; Comunicarea 2006/C 210/02 a Comisiei]

(a se vedea punctele 160-164)

Rezumat

Token Corp. (denumită în continuare „Token”) este o societate cu sediul în Japonia, care fabrică și vinde condensatori electrolitici din tantal. De la 1 august 2009 la 31 ianuarie 2013, Token era deținută în proporție de 100 % de Nec Corp.

Printr-o decizie din 21 martie 2018¹ (denumită în continuare „decizia atacată”), Comisia Europeană a constatat că Tokin și Nec Corp. au încălcat articolul 101 TFUE participând la acorduri și/sau practici concertate care aveau ca obiect coordonarea politicilor de prețuri pentru furnizarea de condensatori electrolitici din aluminiu și din tantal. În această privință, Comisia a reținut răspunderea Tokin, ca urmare a participării sale directe la această înțelegere de la 29 ianuarie 2003 la 23 aprilie 2012, și răspunderea Nec Corp., în calitatea sa de societate-mamă, pentru perioada cuprinsă între 1 august 2009 și 23 aprilie 2012. Decizia atacată aplica, pe de o parte, o amendă societății Tokin, în solidar cu Nec Corp., și, pe de altă parte, amenzi individuale societăților Tokin și, respectiv, Nec Corp.

În scopul calculării cuantumului amenzilor menționate, Comisia a urmat metodologia prezentată în Orientările pentru calculul amenzilor².

Pentru calculul amenzilor aplicate Tokin, Comisia a stabilit cuantumul de bază raportându-se, mai întâi, la valoarea vânzărilor condensatorilor electrolitici în cauză în cursul ultimului an complet de participare la încălcare și aplicând, apoi, un coeficient multiplicator pentru durata corespunzătoare perioadei cuprinse între 29 ianuarie 2003 și 23 aprilie 2012. Considerând că aranjamentele orizontale de coordonare a prețurilor se numără, prin însăși natura lor, printre încălcările cele mai grave aduse articolului 101 TFUE, Comisia a stabilit proporția valorii vânzărilor ce trebuia reținută pentru gravitatea încălcării la 16 %. Pentru a se asigura de caracterul suficient de disuasiv al amenzilor aplicate, Comisia a aplicat, în plus, un cuantum adițional de 16 %.

În ceea ce privește ajustările cuantumului de bază, Comisia a acordat Tokin și Nec Corp. o reducere de 3 % a cuantumului de bază al amenzii, pentru motivul că participarea lor la anumite întruniri nu era dovedită. Pentru cooperarea lor în temeiul Comunicării privind cooperarea din 2006³, Tokin și Nec Corp. au obținut, în plus, o reducere de 15 % a cuantumului oricărei amenzi care, altfel, le-ar fi fost aplicată pentru încălcare.

Tokin a introdus o acțiune având ca obiect anularea deciziei atacate, care este oricum respinsă de Camera a noua a Tribunalului.

Aprecierea Tribunalului

În primul rând, Tribunalul respinge motivul formulat de Tokin întemeiat, pe de o parte, pe nerespectarea limitelor care se impun puterii de apreciere a Comisiei și, pe de altă parte, pe încălcarea principiului proporționalității, în măsura în care Comisia ar fi modificat data de încetare a încălcării reproșate Tokin deși știa că această modificare va avea ca efect multiplicarea valorii vânzărilor relevante și, în consecință, a cuantumului amenzii.

În această privință, Tribunalul observă că în comunicarea privind obiecțiunile se arăta că Tokin a participat la încălcare până la 11 decembrie 2013 în timp ce, în decizia atacată, Comisia constată că durata încălcării în discuție este stabilită până la 23 aprilie 2012 și că Tokin a participat la aceasta până la data respectivă.

¹ Decizia C(2018) 1768 final a Comisiei din 21 martie 2018 privind o procedură de aplicare a articolului 101 TFUE și a articolului 53 din Acordul privind SEE (cazul AT.40136 – Condensatori).

² Orientările privind calcularea amenzilor aplicate în temeiul articolului 23 alineatul (2) litera (a) din Regulamentul (CE) nr. 1/2003 (JO 2006, C 210, p. 2, Ediție specială, 08/vol. 4, p. 264) (denumite în continuare „Orientările din 2006”).

³ Comunicarea Comisiei privind imunitatea la amenzi și reducerea cuantumului amenzilor în cauzele referitoare la înțelegeri (JO 2006, C 298, p. 17, Ediție specială, 08/vol. 5, p. 3).

Cu toate acestea, deși comunicarea privind obiecțiunile trebuie să indice toate elementele esențiale pe care se întemeiază Comisia în cadrul procedurii sale de anchetă, această comunicare constituie un document pregătitor ale cărui aprecieri de fapt și de drept au un caracter pur provizoriu. O decizie finală a Comisiei nu poate, așadar, să fie anulată pentru simplul motiv că concluziile definitive întemeiate pe faptele indicate în comunicarea privind obiecțiunile nu corespund în mod precis aprecierii provizorii a acestor fapte conținute în comunicarea respectivă. În plus, întrucât Comisia nu este obligată să mențină aprecierile de fapt sau de drept cuprinse în comunicarea privind obiecțiunile, nu se poate reproșa Comisiei că a ținut cont în decizia atacată de o dată de încetare a încălcării diferită de cea care a fost menționată în comunicarea privind obiecțiunile.

Pe de altă parte, Tokin nu contesta nici data de încetare a încălcării indicată în decizia atacată, nici împrejurarea că ultimul an complet al participării sale la încălcare corespundea perioadei cuprinse între 1 aprilie 2011 și 31 martie 2012.

În ceea ce privește pretinsa încălcare a principiului proporționalității, Tribunalul constată că Tokin nu a prezentat niciun argument circumstanțiat în susținerea pretinsei încălcări.

În al doilea rând, Tribunalul respinge obiecțiunea formulată de Tokin întemeiată pe încălcarea principiilor nediscriminării și egalității de tratament în măsura în care Comisia ar fi utilizat, în scopul calculării amenzii, ani de referință diferiți în funcție de destinatarii deciziei atacate.

În această privință, Tribunalul constată, mai întâi, că principiul egalității de tratament nu este încălcat decât atunci când situații comparabile sunt tratate în mod diferit sau situații diferite sunt tratate în mod identic. Apoi, Tribunalul observă că, pentru a stabili cuantumul de bază al amenzilor care urmau a fi aplicate, Comisia a aplicat pentru toate întreprinderile, cu excepția a două dintre ele, criteriul prevăzut la punctul 13 din Orientările din 2006, în temeiul căruia acest cuantum trebuie stabilit utilizând ca parametru de referință valoarea vânzărilor realizată de întreprinderea respectivă în ultimul an complet de participare la încălcare. Potrivit Tribunalului, derogarea de la criteriul respectiv pentru două dintre întreprinderile respective era justificată obiectiv în măsura în care aceste întreprinderi au încetat să vândă produsele ce făceau obiectul încălcării înainte de încetarea acesteia și se aflau, ca urmare a acestui fapt, într-o situație diferită de cea a celorlalți participanți la încălcare. În sfârșit, Tribunalul subliniază că Comisia a calculat într-adevăr separat, pentru toți participanții la înțelegere, valoarea relevantă a vânzărilor celor două categorii de produse respective, și anume condensatorii electrolitici din aluminiu și din tantal.

Având în vedere aceste considerații, Tribunalul confirmă că metoda de calcul al valorii vânzărilor urmată de Comisie nu era arbitrară și nu conducea în sine la o încălcare a principiilor nediscriminării și egalității de tratament.

În al treilea rând, Tribunalul respinge și motivul formulat de Tokin întemeiat pe faptul că, în calculul de bază al amenzii, Comisia ar fi trebuit să ia în calcul neparticiparea sa la anumite întruniri anticoncurențiale în cadrul coeficientului de gravitate al încălcării, iar nu ca circumstanțe atenuante.

În această privință, Tribunalul amintește că, potrivit unei jurisprudențe consacrate, Comisia poate lua în considerare gravitatea relativă a participării unei întreprinderi la încălcare și împrejurările specifice ale cauzei fie la calcularea cuantumului de bază, fie cu ocazia ajustării cuantumului de bază în funcție de circumstanțe atenuante și agravante. Prin urmare, având în vedere toate

caracteristicile încălcării în cauză, alegerea Comisiei de a aplica un coeficient de gravitate a încălcării de 16 %, în vederea stabilirii cuantumului de bază al amenzii, și de a acorda o reducere de 3 % a cuantumului de bază pentru circumstanțe atenuante nu încălca nici Regulamentul nr. 1/2003, nici principiul răspunderii personale.